

Miljö- byggnads- och
räddningsnämnden

§ 71

2000-10-11

11

Dnr 161.2000

40

Policy vid handläggning av skadedjursärenden m.m

Miljöskyddsavdelningen har upprättat ett förslag till rutiner vid handläggning av skadedjursärenden m.m.

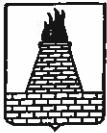
Beslut

Nämnden godkänner förslaget till policy vid handläggning av skadedjursärenden m.m.

Kopia till:

Kommunstyrelsen och tekniska utskottet
Hagforshem AB, Box 107, 683 23 HAGFORS
Riksbyggens Bostadsrättsförening, Sättravägen 4A, 683 32 HAGFORS
Riksbyggens Bostadsrättsförening, Vällarevägen 8D, 683 32 HAGFORS
HSB, Gjutarevägen 1E, 683 32 HAGFORS
Polisen i Hagfors, Box 54, 683 22 HAGFORS

POLICY VID HANDLÄGGNING AV SKADEDJURSÄRENDE M.M.

1. För bekämpning av skadedjur; råttor, möss, sork, kråk- och måsfåglar, duvor och förvildade katter ansvarar fastighetsägare eller nyttjanderättshavare.

Nämndens roll är inriktad på att se till att olägenheterna undanröjs. Nämnden kan låna ut fällor och hänvisa till lämpliga personer. Om det anses orimligt att enskild person skall stå för åtgärd kan kommunen ingripa, t.ex. vid invasion av råttor och dylikt.

Vid avlivning av katt skall Lantbruksstyrelsens föreskrift och allmänna råd , LSFS 1990:14, följas.

2. Avlivning av skadade eller sjuka djur sker av polisman, veterinär eller annan lämplig person. Detta kräver inte nämndens engagemang.

På kommunens mark upprättar kommunens fastighetsansvarige ett avtal med lämplig jägare om skydds jakt av småvilt och avlivande av trafikskadade djur.

3. Olägenhet för människors hälsa orsakad av grävlingar etc. får undanröjas av fastighetsägare. Nämnden lånar ut fällor och informerar om lämplig jägare.

4. **Organisation (för kommunens egna fastigheter)**

Fastighetsansvarig i Hagfors kommun tecknar avtal med jägare för rådjurs och småvilts jakt samt avlivande och omhändertagande av trafikskadade djur på kommunens mark. I detta avtal förs in en skyldighet att mot viss ersättning utföra uppdrag för bekämpning av skadedjur.

För att kunna utföra sina uppdrag måste jägaren ha polisens tillstånd enligt ordningslagen för skottlossning inom detaljplanelagt område.

Aktuell lagstiftning

Miljöbalken (SFS 1998:808), 9 kapitlet § 9:

Bostäder och lokaler för allmänna ändamål skall brukas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer och hållas fria från ohyra och andra skadedjur.

Ägare eller nyttjanderättshavaren till berörd egendom skall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, (SFS 1998:899), § 34

Byggnader och lokaler för annat än allmänna ändamål och anläggningar skall hållas fria från ohyra.

Åtgärder skall vidtas mot skadedjur som kan orsaka olägenhet för människors hälsa. Är det av särskild betydelse med hänsyn till hälsoskyddet, skall kommunen sörja för att åtgärderna vidtas.

Kommentar från motsvarande lagrum enligt hälsoskyddslagen (upphört att gälla från och med januari 1999):(Håkan Torngren, hälsoskyddslagen med kommentar 1984)

"Andra stycket. Ingridanden skall kunna göras mot varje art av skadedjur som förorsakar sanitär olägenhet eller risk för sådan olägenhet. Den omständigheten att t.ex. sorkar eller harar endast förstör trädgårdsväxter, prydnadsbuskar eller dylikt utgör inte grund för ingripanden eller åtgärder med stöd av HL. Paragrafen talar om skadedjur, vilket är en utvidgning i förhållande till HS, som endast nämnde råttor och möss. Med skadedjur avses bl.a. möss, sorkar, lämlar, kråk- och måsfåglar, vissa duvarter och förvildade katter. Beträffande ingripanden mot förvildade katter kan hänvisas till JO 1978/79 s 458. Där ansluter JO sig till rekommendationer av lantbruksstyrelsen som innebär att katterna bör fångas i fällor så att det blir möjligt att undersöka om de är märkta. Avlivning förordas ske med narkotiskt verkande preparat i de fall kattbeståndet behöver begränsas av sanitära skäl.

När det gäller kommunens skyldighet att vidta egna åtgärder för att bekämpa skadedjur, begränsas denna till de fall i vilka det inte kan anses rimligt att enskild person skall stå för åtgärden. Som exempel kan nämnas en invasion av råttor som berör en hel kommun del eller mer. I övrigt ligger alltså ansvaret på ägaren eller nyttjanderättshavaren. Mot en trilsande ägare eller nyttjanderättshavare kan nämnden tillgripa tvångsåtgärder enligt 18 § HL."

Lag om tillsyn över hundar och katter 7 §

"En katt som med skäl kan antas vara övergiven eller förvildad, får dödas av jakträttshavaren eller av någon som företräder denne. Inom tätbebyggt område krävs dock tillstånd av polismyndigheten."

Kommentar:

I praktiken innebär detta följande ärendegång.

1. På landsbygden

Jakträttshavaren (eller hans företrädare) fångar in katten i fälla och kontrollerar märkningar, halsband etc. Om då katten kan antas vara förvildad avlivas den antingen med narkotiskt preparat av veterinär eller så kan den skjutas i fällan.

Om det med säkerhet kan fastställas att katt är förvildad eller övergiven och absolut inte kan fångas i fälla får den i undantagsfall skjutas om det kan ske på ett sätt som inte åsamkar katten onödigt lidande.

b. Inom tätbebyggt område

Vid klagomål hänvisas klaganden i första hand till att kontakta fastighetsägaren och/eller djurägaren som ansvarar för att eventuella problem orsakade av katter blir åtgärdade. Om katter/katterna misstänks vara förvildade/övergivna går ärendet vidare. Föreläggande om åtgärd riktas då mot ansvarig fastighetsägare som kontaktar polisen eller annan skytt med tillstånd att skjuta inom detaljplanelagt område.

Katterna fångas i fälla, kontrolleras på märkning etc. och avlivas. **OBS!** om detta sker med skjutvapen måste det ske utanför detaljplanelagt område om inte polisen lämnat personen i fråga tillstånd enligt ordningslagen.

Endast i undantagsfall behövs kommunens medverkan. Beträffande kråk- och måsfågel samt duvor så bedöms inte avskjutning ge annat än mycket kortvarigt resultat eftersom dessa fåglar är kringstrykande. Duvproblem bör kunna lösas genom åtgärder av fastighetsägare.

Slutsatsen är att det i vissa sällsynta fall kan vara bra att det finns pålitliga personer tillgängliga som kan anlitas av kommunen. I övrigt bör ansvaret kunna läggas över på fastighetsägarna.

Lantbruksstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om avlivning av hundar, katter etc. (LSFS 1990:14)

- 3 § Avlivning av hundar och katter skall ske genom en överdos av narkosmedel, genom skjutning med ett vapen eller genom slag mot huvudet i enlighet med 4-6 §§.
- 4 § Avlivning med narkosmedel får endast utföras av veterinär, eller under veterinärt ansvar av en i metoden särskilt utbildad lekman.
- 5 § Vid avlivning med skjutvapen får endast användas vapen tillåtna för jakt samt pistol av kaliber 7,65 eller grövre. Skottet skall avfyras mot bakhuvudet (nackregionen) på högst tre meters avstånd. Avlivning med pistol får endast ske om vapnets mynning bringas i direkt kontakt med djurets bakhuvud.

Allmänna råd

Det lämpligaste vapnet är hagelgevär för jaktbruk med kaliber 20 eller grövre. I andra hand kan kulgevär för jaktbruk användas.

- 6 § Avlivning av hundvalpar och kattungar upp till åtta dagars ålder får utföras genom slag mot huvudet. Slaget skall utföras med sådan precision att det medför omedelbar medvetslöshet och död.

Allmänna råd

När en hundvalp eller kattunge avlivas enligt 6 § bör djuret inte vara större än att det kan fattas med en hand, varefter djurets huvud med ett hårt, snärtigt slag slås mot ett fast förankrat, hårt föremål.

Djurskyddslagen 30 §

"Påträffas ett djur så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart, får en veterinär eller en polisman och i brådskande fall någon annan genast avliva djuret. Den som avlivat djuret skall underrätta ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om detta inte kan ske skall polismyndigheten underrättas."

Kommentar:

Kommunen har alltså inte något speciellt ansvar i dessa fall utan allmänheten bör kunna kontakta polis eller agera själva i dessa fall.

Övriga ärenden

Grävlingar:

Grävlingar bör vara en angelägenhet för fastighetsägarna. Dessa kan anlita en van jägare för fällfångst. Kommunen innehar fällor som kan lånas ut. Eftersom det kan vara problem att flytta en grävling i fälla kan det vara bra att jägaren har polisens tillstånd till skottlossning i tätbebyggt område.

Nämndens engagemang blir att tillhandahålla fällor samt att hänvisa allmänheten till lämplig person.

Trafikskadat vilt:

Kommunens fastighetsansvariga tecknar avtal med lämplig jägare för avlivande av skadedjur samt avlivning i samband med trafikolyckor.

För miljö- byggnads och räddningsnämnden

Peter Wasshammar
Miljöchef